

Włodzimierz Goettel, Tadeusz Wasylecki

Pytania i odpowiedzi prawne

Palestra 10/7(103), 50-52

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

prawnej czynu, a także co do środków i metod obrony. Różnica stanowisk co do samej kwestii winy jest możliwa tylko wtedy, gdy oskarżony przyznaje się do winy, adwokat zaś na podstawie zebranych w sprawie dowodów wprowadza wnioski o jego niewinność. Jest to zgodne z prawem, albowiem obrońca obowiązany jest wyjaśniać i podnosić okoliczności prowadzące do uniewinnienia oskarżonego.

Autor formułuje w następujący sposób naczelne zadania obrońcy w procesie karnym:

- 1) sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z art. 23 Zasad postępowania karnego obowiązujących w ZSRR, stosowanie obrony zgodnej z prawem oraz niedopuszczanie do czegokolwiek, co mogłoby wprowadzać sądy w błąd;
- 2) dokonywanie oceny badanych okoliczności zgodnie z wymaganiami moralności komunistycznej i zgodnie z przesłankami światopoglądu marksistowsko-leninowskiego;
- 3) udzielanie pomocy sądowi w ustalaniu przyczyn przestępczości i wskazywanie środków jej zapobiegania.

PYTANIA I ODPOWIEDZI PRAWNE

PYTANIA:

1. Czy „inwalidztwo”, które daje adwokatowi-członkowi zespołu adwokackiego podstawę do przyznania mu dobrodziejstwa z § 4 rozp. Rady Ministrów z dn. 4.III.1964 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów-członków zespołów adwokackich i ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 62), musi „powstać” po 1.I.1964 r. (do 31.XII.1969 r.), czy też mogło ono „istnieć” przed 1.I.1964 r., ale niezdolność do wykonywania zawodu adwokackiego powstała już po 1.I.1964 r. stanowi podstawę do stosowania dobrodziejstwa z wymienionego § 4?
2. Czy adwokat dotknięty upośledzeniem wzroku istniejącym przed 1.I.1964 r., które w niczym nie utrudniało mu wykonywania w pełni i bez przeszkód jego obowiązków zawodowych w zespole adwokackim po 1.I.1964 r., może „być inwalidą” w rozumieniu art. 35 dekretu z dnia 25.VI.1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1953 r. Nr 23, poz. 97), skoro adwokat ten był zdolny do wykonywania zatrudnienia?
3. Czy w okolicznościach wymienionych w pytaniu 2 można uznać, że u adwokata pracującego w zespole adwokackim, który po 1.I.1964 r. zapadł na chorobę oczu (w związku lub bez związku przyczynowego z posiadanym poprzednio upośledzeniem wzroku), w wyniku czego stał się całkowicie niezdolny do wykonywania swego zawodu, a nawet do jakiegokolwiek zatrudnienia — „inwalidztwo” jego „powstało” przed 1.I.1964 r., skoro po tym terminie do dnia zachorowania adwokat ten mógł wykonywać oraz faktycznie wykonywał, bez żadnych przeszkód i ograniczeń, swe obowiązki zawodowe?

4. Czy w okolicznościach wymienionych w pytaniu 3 adwokat ten, co do którego zapadło w 1966 r. orzeczenie wojewódzkiej komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, zaliczające go do grupy I, ma prawo ubiegać się skutecznie o przyznanie mu renty inwalidzkiej (dotychczas pobierał rentę tzw. starczą) z uwzględnieniem § 4 rozp. Rady Ministrów z dn. 4.III.1964 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów-członków zespołów adwokackich i ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 62), mimo że orzeczenie wojewódzkiej komisji lekarskiej uznaje, iż „inwalidztwo istnieje przed 1964 r.”?

Włodzimierz Goettel

ODPOWIEDŹ:

1. Przy ocenie uprawnień adwokatów-członków zespołów adwokackich do renty należy mieć na uwadze przepis art. 77 ustawy z 19.XII.1963 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 57, poz. 309), w myśl którego uprawnienia tych adwokatów ocenia się na tych samych zasadach, jakie zostały określone dla pracowników, tj. na zasadach określonych w dekreście o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym i w przepisach wykonawczych do tego dekretu, przy czym okresy pracy w zespołach po dniu 1.I.1964 r. traktuje się na równi z zatrudnieniem w rozumieniu tego dekretu.

Przepis § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 4.III.1964 r. w sprawie ubezpieczenia społecznego adwokatów-członków zespołów adwokackich i ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 62) określa tylko wyjątkowe (i to na okres przejściowy) zasady zaliczania do okresów zatrudnienia okresów wykonywania zawodu adwokackiego w wypadku, gdy adwokat stanie się inwalidą przed osiągnięciem 5 lat zatrudnienia w chwili powstania inwalidztwa, tj. przed dniem 31.XII.1969 r. Przepis ten nie ma zatem żadnego znaczenia dla oceny uprawnień do renty związanych z pojęciem inwalidztwa i datą powstania inwalidztwa.

W poruszonych w pytaniach kwestiach zasadnicze znaczenie ma art. 34 ust. 1 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym.

W myśl tego przepisu prawo do renty inwalidzkiej przysługuje temu pracownikowi (adwokatowi-członkowi zespołu), który ma okres zatrudnienia określony w art. 38 dekretu (pracy w zespole adwokackim) i stał się inwalidą w czasie tej pracy lub w ciągu 2 lat po ustaleniu tej pracy.

Z przepisu powyższego wynika, że osoba, która stała się inwalidą przed podjęciem zatrudnienia (np. utrata oka w dzieciństwie, która powoduje inwalidztwo III grupy), nie ma prawa z tytułu tego inwalidztwa do renty inwalidzkiej przewidzianej w dekreście, albowiem nie jest spełniony warunek określony w art. 34 ust. 1 dekretu (inwalidztwo powstało przed podjęciem zatrudnienia, a nie w czasie zatrudnienia lub w ciągu 2 lat od ustania tego zatrudnienia).

Orzecznictwo jednak ustaliło, że osoba, która w stanie inwalidztwa podejmie zatrudnienie i osiągnie wymagany okres zatrudnienia, ma również prawo do renty, jeżeli w czasie tego zatrudnienia zachoruje na inne schorzenia lub dozna kalectwa, które same jako takie uzasadniają zaliczenie co najmniej do III grupy inwalidów, albo jeżeli poprzednie schorzenia ulegną istotnemu pogorszeniu w stopniu uzasadniającym zaliczenie go do III grupy inwalidów lub łącznie spowodują inwalidztwo II grupy lub I grupy. W tym ostatnim wypadku rentę wypłaca się w wysokości określonej dla tej grupy inwalidów, do której pracownik aktualnie został zaliczony, tj. dla II lub I grupy inwalidów.

Pojęcie inwalidztwa określa art. 12 dekretu.

Odpowiadając zatem na pierwsze trzy pytania, należy stwierdzić, że dla powstania prawa do renty inwalidzkiej inwalidztwo adwokata musi zawsze powstać po dniu 1.I.1964 r. Jeżeli zaś inwalidztwo powstało przed tym dniem, to prawo do renty inwalidzkiej powstanie z chwilą omówionego wyżej istotnego pogorszenia się stanu zdrowia adwokata w czasie pracy w zespole adwokackim po dniu 1.I.1964 r.

Wyjątek stanowią ci adwokaci, którzy w dniu 1.I.1964 r. pobierali już z funduszów rad adwokackich zasiłki o charakterze stałym, tj. przynajmniej przez 1 rok przed dniem 1.I.1964 r. Zamiast tych zasiłków zostały z dniem 1.III.1964 r. automatycznie przyznane renty inwalidzkie w wysokości pobieranego zasiłku, a więc niezależnie od grupy inwalidów (§ 6 rozporządzenia). W tych wypadkach data powstania inwalidztwa nie ma żadnego znaczenia.

2. Odpowiadając na pytanie czwarte, należy zauważyć, że komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, która zaliczyła adwokata w 1966 r. do I grupy inwalidów z powodu utraty wzroku i orzekła, że inwalidztwo badanego powstało przed 1964 r., powinna wyraźnie stwierdzić, w której grupie inwalidów inwalidztwo to istniało przed 1.I.1964 r. oraz czy i kiedy inwalidztwo to uległo istotnemu pogorszeniu w czasie pracy w zespole adwokackim po dniu 1.I.1964 r. Niewątpliwe jest bowiem, że adwokat, który w dniu 1.I.1964 r. miał już upośledzony wzrok, lecz wykonywał swój zawód także po dniu 1.I.1964 r., nie mógł być jeszcze inwalidą I grupy, i że inwalidztwo sprzed 1.I.1964 r. uległo istotnemu pogorszeniu po tym dniu.

W związku z uwagą zawartą w pytaniu czwartym, że adwokat przed przystąpieniem do pracy w zespole miał już przyznaną rentę starczą z tytułu zatrudnienia, należy zauważyć, iż renciści tacy mają prawo do zamiany renty starczej na rentę inwalidzką, jeżeli rencista zostanie zaliczony do I grupy inwalidów (art. 33 dekretu o p.z.e.). W tym wypadku jest rzeczą obojętną, czy inwalidztwo powstało przed dniem 1.I.1964 r., czy też po tym dniu (byłoby tylko w czasie istnienia prawa do renty starczej po dniu 1.VII.1958 r.). W tym wypadku jednak za podstawę wymiaru renty inwalidzkiej przyjmuje się podstawę wymiaru renty starczej (okoliczność, że prawo do renty starczej było po dniu 1.VII.1958 r. zawieszona z powodu zarobkowania, nie ma dla sprawy żadnego znaczenia).

Tadeusz Wasylecki

PROSZĘ O GŁOS

JULIUSZ WIERCINIŃSKI

Radca prawny

Jedne z ostatnich głosów (adw. Lecha Grabowskiego i Henryka Wolaka) w dziale „Proszę o głos” (w numerze listopadowym z ubiegłego roku i w numerze styczniowym tego roku „Palestry”) wskazują na to, że problem obsługi prawnej gospodarki uspołecznionej, a także problem adwokata-radcy prawnego stał się po dłuższej przerwie przedmiotem pilnej uwagi. Wspomniane artykuły Lecha